

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

کاهش معنادار اعتماد به مجلس

مجلس شورای اسلامی که بابت مداخلات بیش از اندازه با دولت پزشک‌یان و وزرای ناکارآمد آن نتوانست انتظارات را از شان نظارتی خود برآورده کند، با تعطیلی چندین ماهه صحن در نگاه مردم مخدوش شد؛ به گونه‌ای که در یک نظرسنجی معتبر نتایج قابل توجهی از کاهش اعتماد عمومی را شاهد بوده است. انتقادات از مجلس شورای اسلامی در چند ماه اخیر تا جایی شدت گرفته که در تجمعات شبانه در شهرهای مختلف هم می‌توان ردی از این انتقادات را مشاهده کرد. محکومیت رسایی به حبس با شکایت رئیس مجلس و اجرای حکم او نیز در وضعیت امروز مجلس بی‌تاثیر نبود.

۲

کینه از میدان

در روزهایی که روبیو با نیم نگاهی به دستاوردهای منطقه‌ای جمهوری اسلامی، از دشمنی ۲۵۰۰ ساله با ایران سخن می‌گوید محمد جواد ظریف در ویدئویی تازه منتشر شده، باز هم به این نیروی ظرفیت ساز تاخته و با طرح دوگانه «تهدید و فرصت» می‌کوشد ریشه خصومت آمریکا را نه در اهداف و اشنگتن، بلکه در نگاه جمهوری اسلامی جست‌وجو کند؛ روایتی که تجربه ناکام برجام و تحولات منطقه، باز هم آنرا اصلاح نکرده است.

۷

عضو مجلس خبرگان رهبری خطاب به پزشک‌یان؛

حرام را عرفی سازی نکنید

۳

ترک جلسه کمیسیون اصل ۹۰ توسط رئیس بانک مرکزی

همتی از مجلس هم فرار کرد!

۴

آیین جوانمردی؛ روایت پیوستگی تاریخ ایران

اسماعیل نوده فراهانی
روزنامه‌نگار

تاریخ جوامع انسانی، ترکیبی از فرازها و فرودها، پیوستگی‌ها و گسستگی‌ها است. امروزه و در پس مواجهه ایرانیان با تمدن غربی، تاکید بر شکاف‌ها و گسستگی‌ها به اولویت جریان دانشگاهی کشور تبدیل شده است؛ به گونه‌ای که اکنون این ایده که هویت ایرانی از سه جزء ایرانیت، اسلامیت و مدرنیته تشکیل شده است، امری بدیهی تلقی می‌شود. البته تمرکز بر این سه مقطع -گفتن، علیرغم آنکه خبر از طرح گسست می‌دهد، اما حامل نوعی اعتراف به موقعیت استثنایی جوامع کهنی مانند ایران است که نه تنها واجد الگوی حکومت‌داری، دانش دیوانساری و ساخت تمدنی منحصر به فرد بوده است...

متن کامل در صفحه ۳

صفحه ۴

اقتصادی

فروش آنلاین طلا توسط بانک‌ها ممنوع شد

بانک مرکزی با صدور بخشنامه‌ای، اعطای هرگونه تسهیلات برای خرید طلا، ارز و رمزارز را ممنوع اعلام کرد. بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظف‌اند از انحراف منابع بانکی به سمت فعالیت‌های سفته‌بازانه جلوگیری کنند.

صفحه ۶

بین الملل

اسلام‌ستیزی خطرناک علی‌اف

دولت الهام علی‌اف که با شعار توسعه و پیشرفت، تصویری بزرگ شده از جمهوری آذربایجان به نمایش می‌گذارد، تصاویر گریه دختران محجبه پشت درهای مدارس و گزارش‌های تهدید معلمان زن به اخراج، پرده از واقعیتی تلخ در این کشور مسلمان‌نشین برداشته است.

طبق یک نظرسنجی معتبر، درصد اعتماد مردم به مجلس به زیر ۱۰ درصد رسیده است

کاهش معنادار اعتماد به مجلس

بوده است. انتقادات از مجلس شورای اسلامی در چند ماه اخیر تا جایی شدت گرفته که در تجمعات شبانه در شهرهای مختلف هم می‌توان ردی از این انتقادات را مشاهده کرد. محکومیت رسایی به حبس با شکایت رئیس مجلس و اجرای حکم او نیز در وضعیت امروز مجلس بی‌تأثیر نبود.

مجلس شورای اسلامی که بابت مداخلات بیش از اندازه با دولت پزشک‌ها و وزرای ناکارآمد آن نتوانست انتظارات از شان نظارتی خود را برآورده کند، با تعطیلی چندین ماهه صحن در نگاه مردم مخدوش شد؛ به‌گونه‌ای که در یک نظرسنجی معتبر نتایج قابل توجهی از کاهش اعتماد عمومی را شاهد

جعفر کاظمی

روزنامه نگار

و بازگشایی صحن را خواستار شدند.

پشت پرده تعطیلی صحن

امیرحسین ثابتی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی با اشاره به تعطیلی چندماهه صحن گفت: مجلس را به بهانه امنیت تعطیل کرده‌اند بعد شخص قالیباف با سردار رادان و جمعی دیگر از فرماندهان نظامی که خیلی هایشان سوزه ترور هستند در همايشهای مختلف مقابل رسانه‌ها شرکت می‌کنند! وی افزود: دشمن اگر بخواهد جایی را بمباران کند، اجتماع فرماندهان نظامی برایش مهم‌تر است یا جمع شدن نمایندگان دور هم؟

به گفته ثابتی، اخیراً یکی از کسانی که در تعطیلی صحن مجلس نقش مهمی دارد در جلسه‌ای گفته همین وضعیت بهتر است چون اگر مجلس باز شود نمایندگان دائم در کارهای مختلف دخالت می‌کنند! ثابتی در پایان گفت: همان ۵۰ نماینده‌ای که دائم در صحن تذکر می‌دادند و با مردم حرف می‌زدند اینقدر کارشان موثر بوده که ظاهراً عده‌ای به این نتیجه رسیده‌اند صحن مجلس تعطیل باشد بهتر است.

به تورم حاکم بر کشور، نتوانست نقش چندانی در پشتیبانی از معیشت مردم داشته باشد و وعده‌های مکرر برای افزایش رقم کالابرگ نیز تاکنون به نتیجه مطلوب نرسیده است.

در حوزه سیاست خارجی تقریباً می‌توان ادعا کرد که عموم نمایندگان از چرخه تصمیم‌گیری برای موضوعات کلان کشور کنار گذاشته شدند. در جریان مذاکرات اسلام‌آباد، بسیاری از نمایندگان از بی‌اطلاعی خود از محتوای مذاکرات گفتند و برخی نیز حضور رئیس مجلس در جایگاه ریاست هیات مذاکره‌کننده را نافی نقش نظارتی او خواندند. در نهایت نیز با تصریح رهبر انقلاب به مخالفت علی‌الاصول خود با روند منتهی به تفاهم‌نامه اسلام‌آباد و متلاشی شدن بندهای آن به تعبیر معاون وزیر امور خارجه عملاً ناکامی دیگری برای مجلس به ثبت رسید.

از همه اینها مهم‌تر، تعطیلی چند ماهه صحن علنی مجلس بود که موجب شد تا نقش نظارتی و قانونگذاری نمایندگان تا حد زیادی فلج شود. در نتیجه این اقدام و در اتفاقی کم‌سابقه، تجمعات مردمی متعددی به انتقاد از قالیباف برخاستند

طبق آخرین نظرسنجی یکی از دستگاه‌های معتبر، در میان قوای سه گانه کمترین اعتماد به مجلس بوده است. در این نظرسنجی میزان اعتماد به دولت، مجلس و قوه قضائیه مورد پرسش قرار گرفته که طبق پاسخ‌ها، بعد از آتش بس، اعتماد به هر سه قوه کاهش داشته که بیشترین ریزش برای مجلس بوده و درصد اعتماد به نهاد پارلمان به زیر ۱۰ درصد رسیده است.

محبوبیت زیرده درصدی مجلس بیش از هر چیز یادآور محبوبیت ۷ درصدی حسن روحانی در پایان دو دوره ریاست جمهوری است. این درصد پایین محبوبیت، عملاً زنگ خطر را برای نهاد قانونگذاری کشور به صدا درآورده و نشان می‌دهد پارلمان تا چه میزان در برآورده کردن مطالبات مردم ضعیف عمل کرده است.

در حوزه اقتصادی، مهمترین رویکرد مجلس دوازدهم، فشار به دولت برای اجرای طرح کالابرگ بود که با وجود تأکیدهای مکرر رئیس مجلس و ناظر

سیاسی

سکوت‌های تروریست‌پسند عبدالحمید

گروهک تروریستی جیش‌الظلم روز جمعه ۱۷ مهر، خودروی حامل خانم دکتر افتخاری، فعال فرهنگی زاهدان، را هدف قرار داد و ایشان را به شهادت رساند. عبدالحمید همچون موارد مشابه دیگر در برابر این جنایت نیز سکوت کرد.

پیش از این نیز عالم مجاهد و انقلابی، مولوی یوسف گرگیج، امام جماعت اهل سنت مسجد محمد رسول‌الله شهرستان زاهدان، شامگاه دوشنبه ۲۳ شهریور توسط افراد مسلح ناشناس به شهادت رسید. در پی این جنایت تروریستی که چهره‌ای مؤثر در وحدت شیعه و سنی را هدف قرار داده بود، بسیاری از مسئولان ارشد کشور از جمله رئیس مجلس شورای اسلامی و فرمانده کل سپاه پیام تسلیت صادر کردند. با این حال، سکوت و عدم موضع‌گیری عبدالحمید در قبال شهادت یکی از عالمان اهل‌تسنن، انتقادبرانگیز شد. عبدالحمید همچنین پس از به شهادت رساندن ماموستا محمد نزهتی، امام جمعه اهل سنت منطقه چپانه

پیرانشهر، نیز سکوت اختیار کرد. این سکوت در برابر اقدامات تروریستی گروهک جیش‌الظلم در حالی است که این چهره پرحاشیه در موضوعات حاشیه‌ای همواره فعالانه اظهارنظر می‌کند. آخرین پست کانال او درباره «ضرورت شفافیت هسته‌ای و اولویت لغو تحریم‌ها» بوده است.

یادداشت

برخی مسئولان، نماد مظلومیت جمهوری اسلامی هستند

میلاد آصفری

روزنامه‌نگار

تصویر به جا مانده از قتلگاه بانوی سیستان و بلوچستانی، گویای همه چیز از صحنه نبرد حق و باطل در جغرافیای امروز میهن ماست. از یک طرف، کینه‌های کور مزدوران جهل که «هزار خنجر» شده واز طرف دیگر، جان پاک و بی‌باکی که برابر مردم مظلوم آن دیار سپر شده است، شهیده نصرت افتخاری، بانوی نخبه پلیس و پرورش یافته در دامن مردمان سیستان و بلوچستان، جمعه گذشته در حین سفر برای انجام مأموریت فرهنگی و اجتماعی و رسیدگی به مسائل و مشکلات مردم مناطق حاشیه‌ای زاهدان با ترور از طریق بمب جاده‌ای به فیض شهادت نائل آمد.

در این حادثه، گروهک تروریستی «جیش‌الظلم»، مسئولیت حمله را برعهده گرفت تا بار دیگر به افکار عمومی ایران ثابت کند که پیمانکار صهیونیست‌ها هیچ علاقه‌ای به بهبود وضعیت عمومی و توسعه سیستان و بلوچستان نخواهد داشت؛ به‌ویژه آنکه قرار باشد خدمات اجتماعی-انظامی آن از سوی یک بانوی بومی به شهروندان کم‌ترب‌خوردار جنوب شرق ایران ارائه شود.

تلاش‌های جمهوری اسلامی برای تأمین امنیت پایدار و توسعه اقتصادی مرزهای شرقی با سرب داغ گلوله‌های ساخت اسرائیل پاسخ داده می‌شود تا شعار وارداتی «زن، زندگی، آزادی» را شعار مردم این منطقه معرفی کنند!

ایران اینترنشنال و بی‌بی‌سی هیچ علاقه‌ای ندارند تا یک زن وطن‌دوست ایرانی، با تحصیلات عالی و رده‌اداری ممتاز در سیستان و بلوچستان را به عنوان الگویی به مخاطبان معرفی کنند؛ مطلوب رسانه‌های آنها، الگویی است که «حماس سنی» را محکوم کند و همزمانی که به نام دین، شعار «زن، زندگی، آزادی» سر می‌دهد، هم بر سر زن سیستان و بلوچستانی بکوبد و هم بر سر آزادی و زندگی آنها.

در روزگاری که خوش‌رقصی برای دشمن و دلسوزی برای عوام‌ل و پیاده‌نظام آنها و هرگونه اپوزیسیون‌نمایی، از سوی بیگانگان امتیاز دارد، اما جان‌هایی آزاد و ممتاز تمایزشان این است که با یزیدهای زمان بیعت نکرده و به آنچه باور دارند، خیانت نکنند. محمد انور ریگی امام جمعه در میرجاوه، مولوی یوسف گرگیج در زاهدان، ماموستا محمد نزهتی در پیرانشهر و... اینها نام‌هایی است که تنها در همین چند ماه گذشته هدف ترور گروهک‌های تجزیه‌طلب و تفرقه‌انداز قرار گرفتند. گروهک‌هایی که با شستشوی مغزی «سلفی‌گری» یا «جدایی طلبی»، هویت و شرافت و انسانیت خود را خرج پلیدترین نسخه‌های دشمنان ایران می‌کنند. در روزگاری که ایران اینترنشنال می‌خواهد از علمای اهل سنت مواضعی اسرائیل‌پسند یا حداقل «علیه جمهوری اسلامی» کاسب شود، روحانی اهل سنت ایرانی برای انقلاب اسلامی خون می‌دهد و گمنام به شهادت می‌رسد. این عزتی است که خداوند نصیب آنها کرده و ثابت می‌کند امروز خون‌هایی که از «شیعه و سنی»، از «شمال تا جنوب»، از «فرهنگ تا امنیت» و از «زن و مرد» برای تمامیت ارضی، پیشرفت و سربلندی انقلاب اسلامی ایران ریخته می‌شود، به حقیقت «ثالث» است.

تقدیر و پاسداری از این خون‌ها نیز لیاقت می‌خواهد؛ سکوت و انفعال و عدم پاسداشت شایسته‌ی شهادت این قهرمانان ملی از سوی برخی از چهره‌های سیاسی، به‌ویژه آنها که امروز در زمینه بانوان یا امور اجتماعی و اهل سنت مسئولیت دارند- مایه تأسف هست.

گویا برای برخی در دولت ما، ترندهای مجازی بیش از خون‌های حقیقی اهمیت دارد؛ یا اینکه زنان و اهل سنت فقط تا زمانی برایشان ارزش دارد که بهانه‌ای برای حفظ قدرتشان شود. البته جای تعجب هم ندارد؛ این از مظلومیت جمهوری اسلامی است که مسئولان دولت آن برای یک برنامه اینترنتی اپوزیسیون‌نما خود را به آب و آتش بزنند و در قبال کسانی که جانشان را برای ایران در طبق اخلاص گذاشته‌اند، سکوت به خرج دهد.

یادداشت

آیین جوانمردی؛ روایت پیوستگی تاریخ ایران

اسماعیل نوده فراهانی
روزنامه‌نگار

تاریخ جوامع انسانی، ترکیبی از فرازها و فرودها، پیوستگی‌ها و گسستگی‌ها است. امروزه و در پس مواجهه ایرانیان با تمدن غربی، تأکید برشکاف‌ها و گسستگی‌ها به اولویت جریان دانشگاهی کشور تبدیل شده است؛ به گونه‌ای که اکنون این ایده که هویت ایرانی از سه جزء ایرانیت، اسلامیت و مدرنیته تشکیل شده است، امری بدیهی تلقی می‌شود. البته تمرکز بر این سه مقطع -گفتمان، علیرغم آنکه خبر از طرح گسست می‌دهد، اما حامل نوعی اعتراف به موقعیت استثنایی جوامع کهنی مانند ایران است که نه تنها واجد الگوی حکومت‌داری، دانش دیوانساری و ساخت تمدنی منحصر به فرد بوده است، بلکه یکپارچگی زبانی و دینی و جغرافیایی خود را در گذر سالیان و بلکه طی قرن‌ها حفظ کرده است.

فارغ از آنکه نسبت اسلام و تجدد به لحاظ نظری و عملی چه شقوقی را می‌تواند تعقیب کند، این حجم از برجسته‌سازی گسیختگی‌ها سبب نادیده‌انگاری مقوله پیوستگی در تاریخ ایران شده است، اما چه چهارچوبی می‌تواند در برابر این حجم از گسستگی و انفصال تاب آورده و استمرار و اتصال تاریخی چنین جامعه‌ای را تبیین و تضمین کند؟

مهمترین مفهومی که انبوهی از این امور مورد تقدیر و تعظیم را به یکدیگر پیوند می‌دهد، مفهوم پرتنین و در عین حال بسیط فتوت و جوانمردی است. فتوت در ذهن انسان ایرانی امروز، مفهومی است که امور متفلسف و بعضاً متضادی را به ذهن متبادر می‌کند اما کماکان، انتساب هرکنش و رفتار و کرداری به فتوت می‌تواند آن را تقدیس و تظہیر کند. منابع گوناگون، فتوت را به دوره پیش از اسلام و البته پس از اسلام نسبت داده‌اند و برای این مدعای خود، عوامل و دلایل قابل توجهی را ارائه کرده‌اند و این یعنی فتوت، فراتر از دوقطبی سیاسی و غیرواقعی ایرانیت و اسلامیت قابل طرح است. البته این درهم‌تنیدگی در همان آغاز ورود اسلام به ایران نیز قابل ردگیری است، به گونه‌ای که حکیم ابوالقاسم فردوسی در قرن چهارم هجری اقدام به سرایش شاهنامه‌ای می‌کند که تلفیقی از داستان پهلوانی‌های پیش از اسلام و نیز خردمندی و جهان بینی شیعی است. انسان ایرانی در انتقال از عصر ساسانی به دوره اسلامی، در عبور از دوره بنی‌امیه به روزگار غلبه بنی‌عباس، در گذر از سلطه حکومت‌های محلی ایرانی به حکومت یکپارچه و متشکل صفوی، هرگز از ایده جوانمردی و لوازم آن به طور کلی فراغت و غفلت و جدایی نیافت، بلکه در گذر زمان، و به تدریج اهل فتوت نقش اساسی در پیدایش عزاداری عاشورا ایفا کردند. تحولات مرتبط با رواج شاهنامه خوانی، گسترش ورزش زورخانه‌ای، برگزاری عزاداری سیدالشهدا (ع)، پیدایش فتوت‌نامه‌های اصناف و بسیاری شتون دیگر تا پایان دوره قاجار تداوم یافت. بطور ویژه رواج فتوت اصناف، نشان دهنده عمق نفوذ مروت به زندگی روزمره و قرار گرفتن آن در جایگاه تنظیم‌کننده معاش و روابط اقتصادی جامعه ایرانی بود.

به هر صورت، تمایل و گرایش به فتوت که اینک با لوطی‌گری درآمیخته بود، در دوره پهلوی نیز تداوم یافت و اگرچه تشدید چهارچوب‌های منفعت طلبانه و تثبیت منطق سرمایه‌داری در نظامات اداری و شورای عرصه را بر جوانمردان تنگ کرده، آزمون‌های پیش‌رو را غامض و دشوارتر ساخته بود، اما هرگز نهال و نهاد جوانمردی در این مرز و بوم، خشکیده یا پژمرده نشد. با پیروزی انقلاب اسلامی برخی افراد منتسب به جریان لوطی‌گری و ورزش زورخانه‌ای به جریسته انقلابیون و سپس رزمندگان دفاع مقدس پیوستند. پایمردی جمهوری اسلامی ایران در قبال آرمان فلسطین و ملت‌های مورد تعدی و تجاوز از آفریقای جنوبی تا آمریکای لاتین، ایستادگی مردم ایران در برابر تجاوز و زیاده‌خواهی حزب بعث عراق، رژیم اشغالگر قدس و البته دولت تروریستی آمریکا همگی ایده‌هایی برخاسته از روح فتوت و جوانمردی هستند و در این مسیر صعب و سنگین، آحاد شهروندان جامعه ایرانی در معرض آزمون طیب و شعبان بی‌مخ، تختی و فردین قرار دارند.

کرده بود: «امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید اگر دشمن تو را به صلح دعوت کرد، آن را رد نکن؛ اما پس از صلح نیز از دشمن غافل نشو و هرگز با خوشبینی به او نگاه نکن و به او اعتماد نداشته باش. جمهوری اسلامی ایران نیز بر همین مبنا، با بی‌اعتمادی به دشمن، مذاکره را از موضع غربی، حکمت و مصلحت ممکن می‌داند و چنانچه توافقی با در نظر گرفتن دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب و مصالح ملت ایران حاصل شود، بر عهد و تعهدات خود پایبند خواهد بود.»

سابقه تاریخی تحریف؛
از روحانی تا پزشک‌ان

گفتنی است که استفاده غیرکارشناسی از تفسیرهای دینی توسط مسئولان اجرایی نیز قبلاً هم سابقه داشته است که با واکنش صریح علما مواجه شده بود. حسن روحانی، رئیس‌جمهور منقرض ملت ایران، در ۱۸ دی‌ماه ۹۶ در جمع وزیر و معاونان وزارت امور اقتصاد و دارایی با طرح ادعاهایی درباره امکان نقد به پیامبر اسلام (ص) و امام زمان (عج)، با لحن انتقادبرانگیزی درباره ظهور امام زمان (عج) سخنانی مطرح کرده بود که این اظهارات با واکنش مستند و صریح علما بویژه آیات عظام مکارم شیرازی، نوری همدانی و مدرسی یزدی مواجه شد. آنان با تعجب از این اظهارات، از حسن روحانی خواستند وقتی سواد ی در این زمینه ندارد، اعتقادات مردم را رها کند.

چکار به معصومین دارید؟

آیت‌العظمی ناصر مکارم شیرازی در همان زمان در جلسه درس خارج فقه خود راجع به سخنان روحانی درباره جواز انتقاد از معصومین علیهم‌السلام گفته بود: «چه ضرورتی دارد وقتی مطلبی را بیان می‌کنید، به زمان معصومین اشاره می‌کنید؟! کار به خط قرمزها نداشته باشید!» وی همچنین تأکید کرده بود: «شما کار اصلی خود را در ۳ چیز خلاصه کنید؛ جلوگیری از گرانی، تولید کار برای اقشار مختلف جامعه بویژه جوانان تحصیل‌کرده و در دسترس قرار دادن یک فضای مجازی سالم برای مردم.»

عضو مجلس خبرگان رهبری به پزشک‌ان درباره تبعات تفسیر به رای او از قرآن و نهج البلاغه، تذکر داد

حرام را
عرفی‌سازی نکنید

آیت‌الله محسن اراکی، عضو مجلس خبرگان رهبری، در واکنش به اظهارات متعدد رئیس‌جمهور درباره مفهوم تقوا و استناد به نهج البلاغه، تأکید کرد که تقوا به معنای انجام واجبات و ترک محرمات است و نمی‌توان آن را به «کار درست انجام دادن» تقلیل داد. وی تصریح کرد که از جناب رئیس‌جمهور محترم خواهش می‌کنیم به همان وظایفی بپردازند که قانون اساسی بر عهده ایشان گذاشته است و وارد تفسیر قرآن، نهج البلاغه و مفاهیم و معانی دینی نشوند؛ چرا که این کار در حیطه وظایف ایشان نیست و ممکن است اشتباهات بزرگی در این زمینه رخ دهد که احیاناً قابل جبران نباشد.

امیرحسین درکی

روزنامه‌نگار

به معنای دقیق واژگان عربی در تفسیر متون دینی تأکید کرد و گفت: برای تفسیر نهج البلاغه، ابتدا باید با ادبیات عرب آشنا بود. «خطای» جمع «خطیئه» و به معنای گناهان است،

نه جمع «خطا»؛ چرا که جمع «خطا»، «أخطاء» است. بنابراین، وقتی خطای در برابر تقوا قرار می‌گیرد، سخن از گناهان است و نمی‌توان معنای آن را به گونه‌ای دیگر تفسیر کرد.

تقوا یعنی انجام واجبات
و ترک محرمات

آیت‌الله اراکی با تأکید دوباره بر معنای شرعی تقوا گفت: تقوا یعنی انجام واجبات و ترک محرمات و این معنا از مسلمات شریعت است. اگر کسی این معنا را انکار کند، با لوازمی روبه‌رو خواهد شد که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت.

وی افزود: بر اساس چنین برداشتی، هر جا خداوند دستور به تقوا داده است، باید آن را صرفاً به معنای انجام درست کارها دانست، یعنی فرد می‌تواند نماز نخواند، روزه نگیرد، مال مردم را بخورد، دروغ بگوید، شراب بنوشد یا مرتکب زنا شود، اما چون حرفه خود را درست انجام می‌دهد، با تقوا محسوب شود. روشن است که چنین برداشتی پذیرفتنی نیست.

نسبت دادن معنای نادرست به خدا،
ظلمی بزرگ است

وی برای روشن شدن پیامدهای این دیدگاه، به مثال‌هایی از مشاغل مختلف اشاره کرد و گفت: ممکن است مهندسی کار خود را به درستی انجام دهد، اما محصول کار او ساخت بمبی باشد که در اختیار ترابپ قرار گیرد تا مردم را بکشد و شهری را با خاک یکسان کند. آیا صرف درست انجام دادن کار تخصصی، چنین عملی را قابل قبول می‌کند؟ نمی‌توان با این استدلال، معیارهای اخلاقی و شرعی را کنار گذاشت.

آیت‌الله اراکی در پایان با اشاره به پیامدهای چنین تفسیری، نسبت دادن سخنی به خداوند که او نفرموده است را از بزرگ‌ترین مصادیق ظلم دانست و به این مضمون قرآنی استناد کرد که چه کسی ستمکارتر از آن است که به خدا دروغ ببندد. قابل ذکر است که جدای از این موضوع نیز، تقاسیر مغالطه‌آمیز رئیس‌جمهور نیز موجب شده بود که خوانشی التقاطی از فرمایش امیرالمؤمنین علی (ع) و نهج البلاغه تبلیغ شود. پزشک‌ان در ۲۱ اردیبهشت ماه اظهار

آیت‌الله اراکی، عضو مجلس خبرگان رهبری در واکنش به سخنان و استنادات مکرر و متعدد رئیس‌جمهور به نهج البلاغه و روایت معصومین با اشاره به وظایف رئیس‌جمهور اظهار کرد: واقعاً از جناب رئیس‌جمهور محترم خواهش می‌کنیم به همان وظایفی بپردازند که قانون اساسی بر عهده ایشان گذاشته است و وارد تفسیر قرآن، نهج البلاغه و مفاهیم و معانی دینی نشوند؛ چرا که این کار در حیطه وظایف ایشان نیست و ممکن است اشتباهات بزرگی در این زمینه رخ دهد که احیاناً قابل جبران نباشد.

وی با تأکید بر روشن بودن مفهوم تقوا افزود: اگر از هر فرد متدین عادی نیز پرسید تقوا به چه معناست، پاسخ می‌دهد که تقوا یعنی انسان واجبات خود را انجام دهد و از محرمات دوری کند. تقوا، تنقید به واجبات شرعی و ترک محرمات شرعی است.

نمی‌توان انجام کار درست را جایگزین
تقوا کرد

آیت‌الله اراکی با انتقاد از تعریف تقوا به انجام کار درست، تصریح کرد: اینکه بگویید تقوا یعنی کار درست انجام دادن، به نوعی حرام‌ها و ترک واجبات را در جامعه عرفی‌سازی کرده‌اید.

وی برای تبیین این مسئله به مثال‌هایی اشاره کرد و گفت: ممکن است یک فوتبالیست در حرفه خود عملکرد خوبی داشته باشد، اما مرتکب زنا شود یا اموال دیگران را بدزد و از کشور خارج کند. آیا صرفاً به دلیل اینکه فوتبال را خوب بازی می‌کند، می‌توان او را با تقوا دانست؟ همچنین ممکن است فردی هنرمند خوبی باشد، اما عفاف شرعی را در ملاعام رعایت نکند. آیا انجام درست کار هنری می‌تواند او را با تقوا کند؟ چنین برداشتی با مسلمات شرعی سازگار نیست.

تفسیر نادرست از کلام امیرالمؤمنین (ع)

وی با اشاره به سخنان اخیر رئیس‌جمهور درباره مفاهیم نهج البلاغه، این برداشت را نادرست دانست و اظهار کرد: مشکل اینجا است که در سخنرانی اخیر، بار دیگر تلاش شده است با تفسیری نادرست از برخی نصوص نهج البلاغه مقدس امیرالمؤمنین (ع)، این توجیه نادرست صورت بگیرد.

آیت‌الله اراکی با اشاره به کلام امیرالمؤمنین (ع) در نهج البلاغه و خطبه ایشان درباره خطایا، بر ضرورت توجه

بانک مرکزی: فروش آنلاین طلا توسط بانک‌ها ممنوع است

بانک مرکزی در حالی اعطای تسهیلات برای خرید طلا، ارز و رمزارز را ممنوع کرده که انتقادها از فعالیت‌های غیرشفاف در بازار طلا و سوءاستفاده از منابع مالی و اعتماد مردم افزایش یافته است. بانک مرکزی ۸ مهر امسال با صدور بخشنامه‌ای، اعطای هرگونه تسهیلات مستقیم و غیرمستقیم برای خرید طلا، ارز و رمزارز را ممنوع اعلام کرد. بر اساس این بخشنامه، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظف‌اند از انحراف منابع بانکی به سمت فعالیت‌های سفته‌بازانه جلوگیری کنند و تسهیلات را به سمت بنگاه‌های مولد اقتصادی هدایت کنند. این تصمیم در شرایطی اتخاذ شد که تأمین مالی خرید دارایی‌هایی مانند طلا و ارز از طریق تسهیلات بانکی، می‌تواند به جای تقویت تولید و اشتغال، قدرت خرید

اعتباری را وارد بازار دارایی‌ها کند. در چنین شرایطی، اگر منابعی که باید صرف سرمایه در گردش بنگاه‌ها، توسعه تولید یا تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی شود به خرید طلا اختصاص یابد، نه تنها هدف اصلی تسهیلات بانکی محقق نمی‌شود، بلکه تقاضای سفته‌بازانه نیز می‌تواند تقویت شود. با این حال، بانک مرکزی در تصمیمی تازه و با صدور بخشنامه‌ای در ۱۳ مهرماه، ورود شبکه بانکی به عرصه خریدوفروش آنلاین طلا و نقره را ممنوع کرد. حامد حق بیان، مسئول گروه فین تک حقوقی بانک مرکزی، می‌گوید که این تصمیم به‌ویژه با توجه به بروز ریسک‌های عملیاتی جدی در یکی از پلتفرم‌های فروش آنلاین طلا و احتمال سرایت آثار آن به شبکه بانکی اتخاذ شده است. او افزود: بانک مرکزی با

توجه به ورود برخی بانک‌ها به فروش آنلاین طلا و نقره، به‌طور مستقیم یا از طریق واحدهای دیجیتال خود، این فعالیت را ممنوع کرده است. مشتریانانی که از یکی از بانک‌های آنلاین کشور اقدام به خرید طلا کرده بودند، در حال حاضر تنها می‌توانند طلای خود را بفروشند. امکان خرید طلا از این بانک آنلاین غیرفعال شده است. در حال حاضر کاربران این پلتفرم فقط می‌توانند طلای موجود در حساب خود را بفروشند و وجه ریالی آن را دریافت کنند. اهمیت این دو تصمیم اخیر بانک مرکزی در آن است که هم از ورود منابع بانکی به فعالیت‌های سفته‌بازانه جلوگیری شود و هم خطرهای ناشی از فعالیت سکوها‌های فاقد شفافیت کافی، به شبکه بانکی منتقل نشود.

روایت «نوبنیاد» از ترک جلسه کمیسیون اصل ۹۰ توسط رئیس بانک مرکزی

همتی از مجلس هم فرار کرد!

پس از جهش نرخ ارز به محدوده ۲۷۰ هزار تومان، عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی سه‌شنبه هفته گذشته (۱۴ مهرماه ۱۴۰۵) در جلسه کمیسیون اصل ۹۰ مجلس حاضر شد. در این جلسه برخی از نمایندگان انتقاداتی نسبت به عملکرد همتی به خصوص درباره افزایش قیمت ارز، سیاست‌های ارزی و تخصیص ۱۰ هزار دلار به هر کد ملی مطرح کردند. انتقادات نمایندگان همتی را عصبانی کرد و به بهانه نداشتن فرصت از پاسخگویی طفره رفت و در نهایت جلسه کمیسیون را ترک کرد.

نیمای سبیلی
روزنامه‌نگار

بسیاری از صاحبه‌هایتان سیگنالی وجود داشت که ممکن است طلا یا دلار گران شود. مسئله فقط آن چیزی نیست که می‌گویید؛ مهم این است که چه سیگنالی به بازار داده می‌شود و چه واکنشی پس از آن رخ می‌دهد. مردم چندین هزار میلیارد تومان پول سرگردان در اختیار دارند و میان خرید دلار و طلا انتخاب می‌کنند؛ باید دید این اظهارات چه اثری بر تصمیم آن‌ها می‌گذارد.

خواهد داد. با این حال، در برخی موارد نیز به جای نظارت جدی، شاهد برگزاری جلسات بی‌نتیجه هستیم. نماینده مردم تهران در مجلس ادامه داد: افزایش قیمت دلار به ۲۷۰ هزار تومان، تا حد کمی ناشی از شرایط جنگی است و بخش بسیار زیادی از آن به آشفتگی و رهاشدگی اقتصاد کشور بازمی‌گردد. عضو کمیسیون اصل ۹۰ مجلس در ادامه گفت: ماده ۵۴ قانون برنامه هفتم، بانک مرکزی را مکلف کرده است که اگر بانکی در طول سال ۲۰ درصد تسهیلات خود را به حوزه مسکن اختصاص نداد، رشد ترازنامه آن بانک را محدود کند. اکنون بگویید کدام بانک‌ها این تکلیف را انجام نداده‌اند؟ برخوردی که بانک مرکزی باید طبق قانون انجام می‌داد، چه شد؟ میانگین پرداخت تسهیلات به مسکن توسط بانک‌ها ۵ درصد است و در خوش‌بینانه‌ترین حالت به ۱۰ درصد می‌رسد. بانک مرکزی باید اعلام کند که بانک‌ها قانون را رعایت نکردند، اما چنین گزارشی ارائه نشده است.

جهش نرخ ارز بعد از مصاحبه همتی

ثابتی در ادامه، با اشاره به افزایش نرخ ارز خطاب به همتی گفت: در شرایط کنونی کشور، وضعیت معیشت مردم بسیار دشوار است. دلار به ۲۷۰ هزار تومان رسیده و بیم آن می‌رود که در روزهای آینده به ۳۰۰ هزار تومان برسد. دفعه قبل که به برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری رفتید، پس از آن با یک سیگنال اشتباه، نرخ ارز از ۱۸۷ هزار تومان به ۲۷۰ هزار تومان جهش کرد. وی با اشاره به اظهارات قبلی همتی درباره وضعیت صادرات نفت گفت: روزی که به بانک مرکزی آمدید، نرخ دلار حدود ۱۴۰ هزار تومان بود و جنگ قیمت را به ۱۸۷ هزار تومان رساند، اما وقتی در روز ۲۸ مرداد در گفت‌وگوی ویژه خبری گفتید فروش نفت صفر شده، جهش قیمت ارز آغاز شد؛ هرچند وزیر نفت روز بعد از مصاحبه شما گفت این حرف‌ها اشتباه است. ما نیز پیگیری کردیم و مشخص شد این ادعای شما درست نبوده است. ثابتی افزود: آیا این اشتباه از سوی رئیس بانک مرکزی کشور قابل قبول است؟ منظور شما درآمد نفت بود یا هر موضوع دیگری، باید دقیقاً مشخص شود چه گفتید. آقای همتی، حتی اگر چنین وضعیتی هم وجود داشت، نباید در مقابل دوربین می‌گفتید که صادرات نفت صفر است. از شما به عنوان رئیس بانک مرکزی خواهش می‌کنم حرفی نزنید که کوچک‌ترین سیگنال منفی به بازار بدهد. این نماینده مجلس گفت: زمانی که در وزارت اقتصاد حضور داشتید، در

موج خبر

هزینه ساخت هر مترمربع واحد مسکونی اعلام شد

افزایش هزینه مصالح، دستمزد نیروی انسانی، تجهیزات و تأسیسات، در کنار دشواری تأمین مالی، محاسبات اقتصادی سازندگان را با تغییرات جدی روبه‌رو کرده است. مهدی زرقانی، دبیر انجمن انبوه‌سازان استان تهران اظهار کرد: هزینه ساخت پروژه‌های اقتصادی و حمایتی، از جمله طرح‌های مرتبط با نهضت ملی مسکن، به حدود ۴۲ تا ۵۰ میلیون تومان به ازای هر مترمربع رسیده است. این رقم در پروژه‌های متعارف شهری تهران با ساختمان‌های پنج تا هفت طبقه، حدود ۶۵ تا ۷۰ میلیون تومان برآورد می‌شود.

به گفته او، هزینه ساخت ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌ها نیز با توجه به نوع سازه و مشخصات پروژه، به حدود ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیون تومان برای هر مترمربع زیربنای غیرمفید می‌رسد؛ رقمی که در پروژه‌های خاص و لوکس ممکن است تا حدود ۱۵۰ میلیون تومان افزایش یابد. البته این ارقام، برآورد‌های اعلام‌شده از سوی دبیر انجمن انبوه‌سازان استان تهران است و شاید نتوان آن‌ها را به عنوان متوسط رسمی هزینه ساخت در کل کشور در نظر گرفت. هزینه نهایی هر پروژه به عواملی مانند موقعیت زمین، تراکم ساختمانی، کیفیت مصالح، تعداد طبقات، هزینه تأسیسات و شرایط قرارداد بستگی دارد. با این حال، همین برآوردها نشان می‌دهد که فاصله میان هزینه تولید مسکن و توان مالی بخش بزرگی از خانوارها تا چه اندازه افزایش یافته است. به گفته وی، پروژه‌های نهضت ملی مسکن در شرایط فعلی با کندی و در مواردی توقف مواجه شده‌اند و فعالیت سازندگان در این طرح‌ها به حدود پنج درصد ظرفیت رسیده است.

دبیر انجمن انبوه‌سازان استان تهران، کمبود منابع مالی را عامل اصلی این وضعیت می‌داند و می‌گوید: تأمین مالی پروژه‌ها عمدتاً بر دو پایه آورده متقاضیان و تسهیلات بانکی استوار است؛ در حالی که هردو مسیر با محدودیت روبه‌رو هستند. زرقانی با اشاره به تسهیلات ۸۵۰ میلیون تومانی برخی پروژه‌های حمایتی گفت: این رقم در مقایسه با هزینه‌های فعلی ساخت، پاسخگوی نیاز مالی سازندگان نیست. او همچنین از اجرا نشدن کامل تکالیف قانونی بانک‌ها در زمینه تأمین مالی بخش مسکن انتقاد کرد.

افزایش هزینه‌های اعلام‌شده از سوی سازندگان در شرایطی رخ داده که آمارهای رسمی نیز از رشد قابل توجه قیمت نهاده‌های ساختمانی حکایت دارند. براساس گزارش شاخص قیمت نهاده‌های ساختمانی‌های مسکونی شهر تهران، این شاخص در بهار ۱۴۰۵ نسبت به فصل قبل ۲۰.۷ درصد و در مقایسه با فصل مشابه سال قبل ۱۰۶.۸ درصد افزایش یافت. تورم سالانه نهاده‌های ساختمانی نیز ۸۰ درصد است.

امیرحسین ثابتی، نماینده مردم تهران در مجلس و عضو کمیسیون اصل ۹۰، در جلسه این کمیسیون با حضور عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، گفت: واقعیت این است که بانک مرکزی در برخورد با بانک‌های متخلف، چه دولتی و چه غیردولتی (به‌ویژه بانک‌های خصوصی)، تمام توان خود را به کار نگرفته و همچنان بسیاری از مسائل با تعارف پیش می‌رود. او با اشاره به شرایط اقتصادی کشور و ضرورت اصلاح نظام بانکی بیان کرد: جنگ، تورم، فشارها، مشکلات و شکاف‌ها به حد اکثر خود رسیده است. انتظار می‌رفت پس از جلسه اردیبهشت‌ماه امسال با آقای همتی در بانک مرکزی، اقدامات جدی‌تری انجام شود. در همان جلسه تأکید کردم که در موضوع بانک‌های خصوصی بایستید و با آن‌ها مقابله کنید؛ مجلس نیز از شما حمایت خواهد کرد.

ثابتی تأکید کرد: بانک مرکزی برای برخورد با بانک‌های متخلف، هیچ خلأ قانونی ندارد و می‌تواند رأساً اقدام کند. بزرگ‌ترین نمونه این برخورد‌ها، بانک آینده بود که به اصطلاح شاخ آن شکسته شد؛ با این حال، جای تعجب است که چرا از ۶ ماه پیش تاکنون، بانک جدیدی به فهرست برخورد‌های جدی اضافه نشده است. این رویکرد می‌تواند برای بانک سرمایه، بانک دی یا بسیاری از بانک‌های دیگر نیز اعمال شود. این نماینده مجلس گفت: مشکل اصلی کشور در ماجرای بانک آینده، عملکرد قوه قضاییه بود؛ حتی اگر بانک مرکزی تمام توان خود را به کار می‌گرفت، باز هم این مسئله وجود داشت. درباره انحلال بانک آینده تا زمانی که آقای‌آزاده‌ای شخصاً پای کار نیامد، کار پیش نرفت. وقتی رئیس قوه قضاییه وارد میدان شد، ماجرا جلو رفت.

بانک‌ها قانون را اجرا نمی‌کنند

وی خطاب به رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه بانک‌ها ام‌الفساد اقتصاد کشور هستند، افزود: تا زمانی که بانک‌ها در کشور هرکاری بخواهند انجام دهند، هر تخلفی مرتکب شوند، بنگاهداری کنند، به هر کسی مایل باشند وام‌های بی‌ضابطه بدهند و نظارت بر آن‌ها حداقلی باشد، اتفاق بهتری رخ

((نوبنیاد)) از رکورد جدید بازارهای جهانی در پی جنگ رمضان گزارش می‌دهد

بازگشت شوک جنگ ایران به بازارهای جهانی

جنگ آمریکا با ایران، اقتصاد جهان را با شوکی گسترده مواجه کرده است؛ شوکی که آثار آن از افزایش قیمت نفت و گاز تا هزینه تولید، حمل و نقل، تجارت بین‌المللی و معیشت خانوارها امتداد یافته است. با این حال، بازار جهانی بار دیگر تحت تأثیر تشدید تنش‌ها و اختلال در زنجیره تأمین انرژی قرار گرفت؛

به‌طوری که پس از روند نزولی قیمت کالاهای جهانی از سال ۲۰۲۳، آغاز جنگ ایران مسیر بازارها را تغییر داد و از فوریه تا سپتامبر ۲۰۲۶، شاخص کل قیمت کالاهای ۴۱ درصد افزایش یافت. در این دوره، قیمت انرژی با رشد ۶۱.۱ درصدی پیش‌تاز بود و قیمت مواد غذایی نیز ۹.۱ درصد افزایش را تجربه کرد.

یادداشت

نقشه آمریکایی جنگ با ایران برای نجات نتانیاها

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

در فاصله کمتر از سه هفته تا انتخابات ۲۷ اکتبر کنست، تحولات سیاسی و امنیتی سرزمین‌های اشغالی از بحرانی عمیق در اردوگاه بنیامین نتانیاها حکایت دارد. نخست‌وزیری که طی سال‌های گذشته تلاش کرده با تکیه بر جنگ افروزی و نمایش اقتدار نظامی، بقای سیاسی خود را تضمین کند، اکنون با نظرسنجی‌هایی مواجه شده که از فرسایش پایگاه اجتماعی وی و دشوار شدن مسیر تشکیل کابینه آینده خبر می‌دهند. همزمان، افشاکری تازه درباره درخواست واشنگتن برای حمله مستقل رژیم صهیونیستی به ایران، ابعاد دیگری از پیوند خطرناک جنگ طلبی و محاسبات انتخاباتی در تل‌آویو و واشنگتن را آشکار کرده است.

بن کسپیت، خبرنگار صهیونیست، در افشاکری قابل توجهی مدعی شده است که آمریکایی‌ها طی مذاکرات دو هفته گذشته از تل‌آویو خواسته‌اند به‌تنهایی علیه ایران وارد اقدام نظامی شود. پیشنهادی که بنا بر روایت وی، با مخالفت ایال زیر، رئیس ستاد کل ارتش رژیم صهیونیستی، مواجه شده است. منطق این درخواست، بیش از آنکه صرفاً نظامی باشد، رنگ و بوی انتخاباتی داشته است. واشنگتن نگران هزینه‌های سیاسی حمله به ایران برای ترامپ در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای آمریکاست، اما تصور می‌کند تشدید تنش نظامی می‌تواند به سود نتانیاها تمام شود. زمی‌در مقابل هشدار داده که چنین اقدامی احتمالاً به تعویق انتخابات کنست منجر خواهد شد.

در جبهه داخلی نیز اوضاع برای نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی چندان امیدوارکننده نیست. براساس نظرسنجی منتشرشده از شبکه ۱۲ تلویزیون اسرائیل، ۵۸ درصد پاسخ‌دهندگان مخالف ادامه نخست‌وزیری نتانیاها هستند و تنها ۳۴ درصد از او حمایت می‌کنند. همچنین نزدیک به دوسوم شرکت‌کنندگان معتقدند کابینه کنونی توانسته نارسایی‌های امنیتی منتهی به عملیات هفتم اکتبر را برطرف کند. ارزیابی معناداری که حتی ۴۰ درصد حامیان نتانیاها و نیز با آن همراه شده‌اند.

در نظرسنجی چهارم اکتبر، حزب «یاشار» به رهبری گادی آیزنکوت با ۲۳ کرسی از لیکود نتانیاها با ۲۱ کرسی پیش افتاد. مجموع کرسی‌های پیش‌بینی شده برای بلوک نتانیاها و نیز تنها ۵۱ کرسی بود. فاصله‌ای معنادار با حدنصاب ۶۱ کرسی لازم برای تشکیل دولت. یکی از تعیین‌کننده‌ترین متغیرهای انتخابات پیش‌رو، افزایش احتمالی مشارکت شهروندان عرب است. نظرسنجی‌ها از احتمال دستیابی فهرست مشترک عربی به هشت کرسی و حزب «رعام» به پنج کرسی حکایت دارند؛ مجموعه‌ای ۱۳ کرسی که می‌تواند محاسبات ائتلافی نتانیاها را به‌هم بریزد. یوسف جبارین، سرلیست فهرست مشترک عربی، تأکید کرده است که مشارکت بیش از ۷۰ درصدی شهروندان عرب می‌تواند مانع بازگشت نتانیاها به قدرت شود.

با این حال، هیچ‌یک از بلوک‌های اصلی هنوز از اکثریت مطمئن برخوردار نیستند و شکست قطعی نتانیاها را نمی‌توان اعلام کرد. آنچه روشن است، انتخابات پیش‌رو به آزمونی برای سنجش پیامدهای جنگ افروزی، بحران امنیتی و شکاف‌های عمیق داخلی رژیم صهیونیستی تبدیل شده است.

بین الملل

تحریم دیوان کیفری بین‌المللی؛ آمریکا فقط قانون مطلوب خود را می‌پذیرد!

دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در اقدامی جنجالی تحریم‌های گسترده‌ای علیه دیوان کیفری بین‌المللی اعمال کرد. اقدامی که بار دیگر رویکرد گزینشی واشنگتن در مواجهه با نهادهای حقوقی بین‌المللی را در کانون انتقادات قرار داده است. به گزارش رویترز، این تحریم‌ها تنها چند ساعت پس از اعطای جایزه صلح نوبل به «ناوی پیلای»، قاضی سابق دیوان، اعلام شد و برخلاف محدودیت‌های پیشین، این بار فعالیت کلی دیوان و شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات به آن را هدف قرار داده است. مارکو روییو، وزیر خارجه آمریکا، با دفاع از این تصمیم تأکید کرد واشنگتن اجازه محاکمه شهروندان آمریکایی در این دیوان را نخواهد داد. این اقدام در حالی صورت می‌گیرد که دیوان کیفری بین‌المللی پیش‌تر حکم بازداشت مقامات اسرائیلی از جمله بنیامین نتانیاها را صادر کرده بود. منتقدان معتقدند رفتار واشنگتن نشان‌دهنده نوعی استاندارد دوگانه در برخورد با حقوق بین‌الملل است. به‌گونه‌ای که آمریکا از سازوکارهای بین‌المللی هنگام همسویی با منافع خود حمایت می‌کند، اما هنگام تعارض با سیاست‌هایش، به فشار و تحریم روی می‌آورد. دیوان کیفری بین‌المللی نیز با محکوم کردن این تصمیم، آن را حمله‌ای به حاکمیت قانون دانست. اقدامی که نگرانی‌ها درباره تضعیف استقلال نهادهای قضایی بین‌المللی را افزایش داده است.

تشدید محدودیت حجاب در جمهوری باکو زیر سایه روابط گرم با تل‌آویو

اسلام‌ستیزی
خطرناکِ علی‌اف

دولت الهام علی‌اف که با شعار توسعه و پیشرفت، تصویری بزرگ‌شده از جمهوری آذربایجان به نمایش می‌گذارد، تصاویر گریه دختران محجبه پشت درهای مدارس و گزارش‌های تهدید معلمان زن به اخراج، پرده از واقعیتی تلخ در این کشور مسلمان‌نشین برداشته است. مقررات تازه پوشش در مدارس باکو، که به نام آموزش سکولار به اجرا گذاشته شده، موجی از اعتراضات را برانگیخته است. اقداماتی که خاطره سیاست‌های کشف حجاب رضاخانی را زنده می‌کند و سکوت دستگاه دیپلماسی ایران در قبال آن پرسش برانگیز است.

اشک دختران دانش‌آموز و گزارش‌های فشار بر معلمان محجبه داشته باشند. آیا وزارت امور خارجه ایران نمی‌تواند دست‌کم خواستار توضیح رسمی دولت باکو درباره این برخوردها شود؟ آیا دفاع از حق تحصیل و اشتغال زنان مسلمان، مطالبه‌ای فراتر از عرف دیپلماتیک است؟

به نظر می‌رسد دستگاه دیپلماسی ایران نباید مسئله حجاب در جمهوری آذربایجان را صرفاً موضوعی داخلی و بی‌ارتباط با افکار عمومی منطقه بداند. مطالبه رعایت آزادی مذهبی، به معنای دخالت در حاکمیت کشور همسایه نیست بلکه می‌تواند در چارچوب مناسبات محترمانه دو کشور پیگیری شود. دولت علی‌اف نیز باید بداند که با صدور بخشنامه نمی‌توان باورهای دینی جامعه را از میان برد. اشک دانش‌آموزان و نگرانی معلمان محجبه، مسئله‌ای نیست که بتوان آن را پشت عنوان برطمطراق اصلاح مقررات آموزشی پنهان کرد.

در نهایت، آنچه امروز در مدارس جمهوری آذربایجان رخ می‌دهد، آزمونی جدی برای ادعاهای دولت علی‌اف درباره آزادی‌های فردی و احترام به حقوق شهروندان است. دولتی که با گسترش مناسبات راهبردی با رژیم صهیونیستی از یک‌سو و اعمال محدودیت بر پوشش مذهبی زنان مسلمان از سوی دیگر، پرسش‌های جدی درباره اولویت‌های سیاسی و فرهنگی خود ایجاد کرده است. در این میان، انتظار می‌رود دولت پزشکیان و دستگاه دیپلماسی کشورمان، به جای اکتفا به تعارفات دیپلماتیک و دیدارهای صمیمانه خالی از منافع ملی و هرگونه راهبردی، دست‌کم موضعی روشن در دفاع از حق تحصیل و اشتغال زنان محجبه اتخاذ کنند. سکوت در برابر چنین برخوردهایی نه به تقویت مناسبات همسایگی کمک می‌کند و نه با ادعای حمایت از حقوق مسلمانان سازگار است.

شبکه الجزیره در گزارشی از گسترش اعتراضات خبر داد. تصاویر دخترانی که با چشمان اشکبار از مدارس بازمی‌گردند، اکنون به یکی از نمادهای این مناقشه تبدیل شده است. در مدرسه شماره ۶۹ باکو نیز دانش‌آموزان در حمایت از همکلاسی‌های محجبه خود دست به اعتراض زده و از حضور در کلاس‌ها خودداری کرده‌اند.

اما دامنه محدودیت‌ها به دانش‌آموزان ختم نشده است. ششم اکتبر، هیئت وزیران جمهوری آذربایجان با تصویب مصوبه‌ای دیگر، مقررات تازه‌ای برای پوشش معلمان مدارس دولتی تعیین کرد. در این مصوبه بر ضرورت رعایت پوشش حرفه‌ای، ساده و منطبق با اصل سکولار بودن آموزش تأکید شده است.

هم‌زمان، روزنامه ترکیه‌ای سوزجو گزارش داده که در مدرسی در باکو و سومقاییت، معلمان محجبه با مهلت یک هفته‌ای برای برداشتن روسری یا استعفا مواجه شده‌اند.

دولت علی‌اف باید توضیح دهد که چرا در کشوری با اکثریت مسلمان، دختران و زنان محجبه با چنین محدودیت‌هایی مواجه می‌شوند، در حالی که حاکمیت هم‌زمان از مدارا، توسعه و احترام به تنوع فرهنگی سخن می‌گوید. اما سکوت دستگاه سیاست خارجی ایران نیز محل سؤال است. خوب است دولت مسعود پزشکیان، که بر گسترش مناسبات و روابط دوستانه با جمهوری آذربایجان و شریک راهبری رژیم صهیونیستی تأکید دارد، در دیدارهای صمیمانه با مقام‌های باکو، مسئله حقوق زنان و دختران محجبه را نیز مطرح کند.

همچنین آنان که برای مناسبت‌های خانوادگی خاندان علی‌اف پیام تبریک می‌فرستند، بد نیست نگاهی هم به تصاویر

احسان میرباقری

روزنامه‌نگار

دولت الهام علی‌اف این بار مدارس جمهوری آذربایجان را به میدان تازه‌ای برای اجرای سیاست‌های سخت‌گیرانه سکولار و غربی تبدیل کرده است. سیاست‌هایی که به نام نظم آموزشی آغاز شده اما گزارش‌های منتشرشده از اجرای آن، از فشار بر زنان و دخترانی حکایت دارد که حاضر نیستند برای ادامه تحصیل یا تدریس، حجاب خود را کنار بگذارند.

ماجرای ۲۱ سپتامبر ۲۰۲۶ شدت گرفت. زمانی که هیئت وزیران جمهوری آذربایجان مقررات تازه‌ای درباره لباس دانش‌آموزان تصویب کرد. براساس این مصوبه، استفاده از پوششی که مغایرت داشته باشد، مجاز نیست. اگرچه در متن رسمی صراحتاً نامی از ممنوعیت حجاب برده نشده، گزارش‌ها و تصاویر منتشرشده نشان می‌دهد این مقررات در برخی مدارس به ابزاری برای جلوگیری از ورود دختران محجبه تبدیل شده است.

اسرائیل در
همسایگی ایران

دولت علی‌اف باید توضیح دهد که چرا در کشوری با اکثریت مسلمان، دختران و زنان محجبه با چنین محدودیت‌هایی مواجه می‌شوند، در حالی که حاکمیت هم‌زمان از مدارا، توسعه و احترام به تنوع فرهنگی سخن می‌گوید.

نگاهی به سخنان تازه منتشر شده ظریف که عمق ساده اندیشی و ناآگاهی او به سیاست بین الملل را نشان می دهد

کینه از میدان

در روزهایی که رویو با نیم نگاهی به دستاوردهای منطقه ای جمهوری اسلامی، از دشمنی ۲۵۰۰ ساله با ایران سخن می گوید محمدجواد ظریف در ویدئویی تازه منتشر شده، باز هم به این نیروی ظرفیت ساز تاخته و با طرح دوگانه

«تهدید و فرصت» می کوشد ریشه خصومت آمریکا را نه در اهداف واشنگتن، بلکه در نگاه جمهوری اسلامی جست وجو کند؛ روایتی که تجربه ناکام برجام و تحولات منطقه، باز هم آنرا اصلاح نکرده است.

محسن فرهمند

روزنامه نگار

معرفی می کند و همچنان از میدان کینه دارد.

حملات و اهانت های چندین باره ظریف به شهید سلیمانی که در موقعیت قبلی با عتاب صریح رهبری شهید روبرو شد نشانگر این است که شخصیت خودشیفته وی تحمل محبوبیت و اذعان جهانی به نبوغ شهید سلیمانی را نداشته و وی با اهانت به جایگاه قهرمان ملی ایران به دنبال کسب جایگاهی برای خود است. در حالی که ظریف تلاش دارد میدان را در مقابل اقتصاد و همکاری روایت کند، خاطره ای که وحید جلیلی از شهید سلیمانی نقل کرده، تصویر متفاوتی از نگاه فرمانده نیروی قدس به ظرفیت های منطقه ای ارائه می دهد. جلیلی می گوید «پس از ارائه پیشنهادهایی برای توسعه روابط اقتصادی، علمی و فرهنگی ایران و سوریه در سال ۱۳۹۶، حاج قاسم از تلاش خود برای استفاده از ظرفیت های اقتصادی سوریه سخن گفته بود. شهید سلیمانی اظهار داشته بود بشار اسد پیشنهاد واگذاری بندر طرطوس و ظرفیت هایی دیگر را مطرح کرده بود، اما یکی از وزیران روحانی، این پیشنهاد را به تمسخر گرفته بود.»

جلیلی همچنین نقل می کند که شهید سلیمانی برای ایجاد مراکز ارتباط اقتصادی ایران در شهرهای سوریه تلاش کرده و گفته بود: «به ظریف گفتم جاز من، نیرواز من، پول از من؛ توقف اجازه بده من در حلب، حمص، حما، دیرالزور و نقاط مختلف سوریه یک تابلو بزنم و بگویم: کنسولگری ایران. ولی ظریف با این پیشنهاد مخالفت کرد»

بی توجهی ظریف به ظرفیت میدان خود را در ماجرای سفر بشار اسد به تهران نیز به صورت استعفاي قهرآمیز و عجیب وی نشان داد و بار دیگر حسادت و حقد شخصی وی نسبت به شهید سلیمانی را آشکار کرد و البته برای منافع ملی هزینه ساز شد.

سازوکار آستانه؛ جلوه دیگری از شاهکار دیپلماسی ظریف

یکی دیگر از صحنه های خسارت ظریف، درست پس از شهادت حاج قاسم سلیمانی و در ابتکار و سازوکار آستانه بود.

در این دوران و در سایه دیپلماسی ظریف و حضور دیپلمات ها به جای افسران نیروی قدس در ازای وعده پوچ ترکیه حملات به ادلب پایتخت جولانی و تحریر الشام قطع شد و در سال های بعد، حمایت ترکیه از این گروه ادامه یافت و سرانجام حکومت بشار اسد سقوط کرد؛ تحولی که به خروج ایران از سوریه و تغییر موازنه منطقه ای انجامید و شرایط را برای نهایی شدن حمله اسرائیل به ایران فراهم کرد.

چین و روسیه؛

شواهدی علیه خوش بینی ظریف

ظریف برای اثبات دیدگاه خود، چین مائو را مثال می زند و مدعی می شود پیشرفت این کشور از زمانی آغاز شد که مائو تصمیم گرفت با جهان ارتباط برقرار کند. اما این روایت با کتمان نقش سلاح اتمی چین و مبارزه چینی ها با آمریکا در کشورهای پیرامونی از جمله ویتام و کره، روایتی دروغ را به مخاطب قالب می کند. حکومت کمونیستی چین در شرایطی مذاکره با آمریکا را پذیرفت که تا پیش از ۱۹۶۴ و آزمایش اولین سلاح اتمی خود حتی در سازمان ملل و شورای امنیت جایگاه و کرسی نداشت و نمایندگی مردم چین در سازمان ملل نه در اختیار جمهوری خلق چین که در اختیار جمهوری چین (تایوان فعلی) بود. رئیس جمهور آمریکا زمانی به پکن رفت که همه طراحی های او برای سرنگونی حکومت چین از تحریف تا فشار و پروژه مهار و انزوای پکن شکست خود.

مهار و انزوای نیز همین واقعیت را نشان می دهد. راهی که ظریف پیشنهاد می دهد را روسیه پیشتر آزمود و آن را کنار گذاشت. ولادیمیر پوتین برای در ابتدای دهه ۲۰۰۰ سال ها برای نزدیک شدن به غرب تلاش کرد و حتی پیشنهاد عضویت روسیه در ناتو را مطرح کرد، اما این رویکرد نتوانست به نگاه خصمانه آمریکا نسبت به مسکو و دبینی به روس ها پایان دهد.

برخلاف روایت ظریف مسیر وادار کردن آمریکا به احترام به حقوق ایران نه از مذاکرات تکراری که از مسیر تقویت مولفه های قدرت ملی می گذرد.

نسخه

عقب نشینی

در پوشش

نظریه پردازی

ظریف بار دیگر با حمله به نیروی قدس و شهید سلیمانی، مسئله را نه در راهبرد مهار ایران از سوی آمریکا، بلکه در آنچه نگاه تهدیدمحور می نامد

جست وجو می کند. این روایت، تجربه برجام، فشارهای پس از توافق، رفتار واشنگتن با روسیه و چین و تحولات سوریه را نادیده می گیرد.

واقعیت این است که تغییر

لحن دیپلماتیک، بدون بازدارندگی و شناخت منافع

رقبا، تضمینی برای پایان

خصومت نیست و حتی می تواند

هزینه های بیشتری تحمیل

کند.

یادداشت

نسخه تسلیم؛

از زبان یک الیگارش!

پدرام حسینی
روزنامه نگار

در روزهایی که دونالد ترامپ بار دیگر ایران را به نابودی تهدید می کند، مارکوروبیو به تاریخ و هویت ایران اهانت می کند و ترامپ هم زمان از احترام به زرادخانه هسته ای کره شمالی سخن می گوید، طیفی از الیگارش های داخل کشور به جای تقویت قدرت ملی، آدرس عقب نشینی و تسلیم را می دهند. از محمدجواد ظریف تا حسین مرعشی، نسخه ای که با ادبیات مصلحت سنجی و جلوگیری از جنگ عرضه می شود، در عمل چیزی جز تسلیم و تحقیر کشور، تضعیف مؤلفه های قدرت ایران و باز کردن مسیر فشار بیشتر آمریکا نیست.

اظهارات تازه این عضو منتسب به خاندان هاشمی رفسنجانی، نمونه روشنی از این رویکرد است. او با خطاب قرار دادن رئیس جمهور، رئیس مجلس، دبیر شورای عالی امنیت ملی و فرماندهان سپاه و چشم پوشی از جایگاه رهبری می گوید: «مطلقاً حق ندارند هیچ ریسکی را بپذیرند» و تأکید می کند: «هر عقب نشینی تاکتیکی برای حفظ ایران لازم است، باید انجام شود». مرعشی همچنین غنی سازی و دستاوردهای هسته ای راد را برابر حفظ ایران قرار می دهد و خواستار امتیازدهی برای جلوگیری از جنگ احتمالی سوم می شود.

جریان برجانی و حلقه های نزدیک به الیگارشی قدرت و ثروت، سال هاست مذاکره و امتیازدهی را راه خروج از بحران معرفی می کنند؛ اما تجربه عراق و لیبی نشان داد که اعتماد به وعده های قدرت های غربی و واگذاری مؤلفه های بازدارندگی در عمل منجر به فلاکت چند دهه ای عراق و نابودی آینده لیبی شد. صدام با خلع سلاح و عقب نشینی نتوانست مانع حمله آمریکا به عراق شود. لیبی نیز پس از توافق با غرب و کنار گذاشتن برنامه هسته ای خود، از حمله آمریکا در امان نماند. هیچ تضمینی وجود ندارد که ایران با واگذاری مؤلفه های قدرت، از تهدیدهای آمریکا رهایی یابد؛ همان طور که هیچ دلیلی وجود ندارد که واشنگتن پس از گرفتن امتیازهای امروز، فردا مطالبه تازه ای مطرح نکند.

هم زمان با انتشار فایل تازه ظریف و تکرار ادبیات عقب نشینی، اظهارات مرعشی نیز پرسش مهمی را پیش می کشد: چرا در بزنگاه های تهدید خارجی، بخشی از چهره های سیاسی به جای مطالبه مهار فشار دشمن، اولویت را به محدود کردن ابزارهای قدرت کشور می دهند؟ مرعشی از حفظ ایران سخن می گوید، اما حفظ ایران صرفاً به معنای دور کردن جنگ در کوتاه مدت نیست؛ استقلال، توان دفاعی و جلوگیری از تبدیل شدن کشور به هدف دائمی باج خواهی خارجی نیز بخشی از همین مأوریت است. پدیده الیگارش های غیرمصلح در بسیاری از کشورها به این منتهی شده است که منافع شخصی و بانندی منجر به نابودی منافع ملی شود. روسیه نیز در سال های جنگ اوکراین با فشارهای سنگین اقتصادی، تحریم و هزینه های نظامی مواجه بوده است. اقتصاد این کشور از فروپاشی مورد انتظار غرب فاصله گرفت. زیرا روسیه اولین قدم را در آغاز جنگ با برخورد با الیگارش های فاسد شروع کرد. اتفاقی که به نظر می رسد باید در ایران نیز مورد توجه واقع شود.

نوبنیاد

■ صاحب امتیاز: محسن منصوری
■ مدیر مسئول: حمیدرضا بیانی
■ تلفن: ۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲
■ کدپستی: ۱۵۹۹۷۵۷۱۵

■ آدرس: خ سپهبد قری خ شاداب پلاک ۲۲ واحد پنج
■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline
nobonyadonline.ir

فرهنگ
C U L T U R A L

یکشنبه ۱۹ مهر ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۱۵۶

یادداشت

حجاب و مصونیت نانوشته سلبریتی‌ها

سعید مصباح
روزنامه‌نگار

وضعیت حجاب در جامعه به مرحله بسیار نگران‌کننده‌ای رسیده و بخش مهمی از این وضعیت به رفتار چهره‌های شناخته‌شده و سلبریتی‌ها برمی‌گردد. سلبریتی‌ها الگو هستند و هر رفتاری که از آن‌ها سر بزند، برای میلیون‌ها نفر هنجار می‌سازد و هر قانون‌شکنی‌شان، جسارت قانون‌شکنی را در جامعه بالا می‌برد. مشکل اصلی این است که قانون در برابر این چهره‌ها عملاً اجرا نمی‌شود. وقتی چهره‌ای مشهور مانند همسر علی دایی در یک تالار یا مجموعه تجاری بدون رعایت ضوابط ظاهر می‌شود، آنچه معمولاً می‌بینیم برخورد با خود او نیست؛ مکان را پلمب می‌کنند. یعنی مسئولیت کار کسی که آگاهانه و در دیدرس عموم هنجارشکنی کرده، به گردن صاحب کسب‌وکار می‌افتد و خود او بدون هزینه می‌ماند. این رویه نه عادلانه است و نه بازدارنده. صاحب تالار، قانونگذار و مجری نیست، اما مجازات می‌شود. هنجارشکن اصلی هم سالم بیرون می‌رود و پیام روشن است: قانون برای مردم عادی است و مشاهیر مصون‌اند. این تبعیض در حوزه هنرهای نمایشی هم دیده می‌شود. مانند رفتارهایی که از امثال بهاره افشاری و دیگر بازیگران در پشت صحنه تأثیر قبض روح سرزد. اخیراً در محافل تئاتری رفتارهایی به صحنه و فضای عمومی راه یافته که تا چندی پیش حتی پشت صحنه هم مرسوم نبود. بغل کردن و دست دادن آشکار میان بازیگران، چه روی صحنه و چه در بیرون آن، دیگر پنهان نمی‌شود و علناً در معرض دید جامعه قرار می‌گیرد. این‌ها تصاویری هستند که در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بازتاب پیدا می‌کنند و رفتار عادی تلقی می‌شوند. هر مرزی که شکسته شود و واکنشی به دنبال نداشته باشد، مرز بعدی را آسان‌تر می‌شکند. اگر هدف حفظ موازین اسلامی در فضای عمومی است، باید از جایی شروع کرد که اثرگذاری رفتار بیشترین است. برخورد قانونی با چهره‌های مشهور، شفاف و یکسان، بسیار مؤثرتر از پلمب‌های پراکنده است. وقتی جامعه ببیند قانون درباره همه، از جمله پرنفوذترین‌ها، اجرا می‌شود، اعتماد به عدالت برمی‌گردد و اجرای قانون درباره دیگران هم مشروعیت بیشتری پیدا می‌کند. مسئولان باید میان مسئولیت صاحب مکان و مسئولیت فرد متخلف تفکیک قائل شوند، هنجارشکنی چهره‌های شناخته‌شده را مثل هر شهروند دیگری پیگیری کنند و اجازه ندهند شهرت به سیر قانونی تبدیل شود. سکوت در برابر این وضع، چیزی جز تشویق عملی به ادامه آن نیست. امروز بغل کردن نامحرم را در مقابل دیدگان مردم عادی‌سازی می‌کنند و شاید فردا نمایش اعمال اتاق خواب و زناشویی را به امری طبیعی بدل سازند که زینده جامعه اسلامی نیست.

مهمترین فیلم سال چین به خاورمیانه و جنگ طلبی آمریکا می‌پردازد فیلم ضدآمریکایی چینی در راه اسکار

فیلم چینی «روزی روزگاری در خاورمیانه» در اکتبر ۲۰۲۶ به‌عنوان نماینده اصلی چین برای رقابت در بخش بهترین فیلم بین‌المللی نودونهمین دوره جوایز اسکار معرفی شد. این اثر به کارگردانی ون مویه و با بازی شن تنگ، جنگ در خاورمیانه را از زاویه زندگی مردم عادی روایت می‌کند و با تمرکز بر پیامدهای انسانی درگیری‌های نظامی، به موضوع صلح و هزینه‌های جنگ می‌پردازد. قهرمان داستان، شو

مسعود حنیفی
روزنامه‌نگار

عوض در مجموعه سینمایی چینگ داتو، شهری سینمایی با بیش از ۲۰۰ ساختمان و مساحتی بالغ بر ۱۰۰ هزار مترمربع ساخته شد تا فضای یک شهر خاورمیانه‌ای بازسازی شود. این پروژه و ابعاد گسترده تولید و توجه سازندگانش، نشان می‌دهد که عزم چین برای رقابت با هالیوود در بازنمایی خاورمیانه بسیار جدی است. ارسال این فیلم به عنوان نماینده چین به اسکار نیز نشان می‌دهد چین برای هالیوود شمشیر را از رو بسته است. البته معرفی روزی روزگاری در خاورمیانه به عنوان نماینده چین، به معنای نامزدی قطعی آن در اسکار نیست. طبق تقویم رسمی آکادمی علوم و هنرهای سینمایی، فهرست کوتاه آثار بخش بهترین فیلم بین‌المللی در ۱۵ دسامبر ۲۰۲۶ اعلام می‌شود و نامزدهای نهایی در ۲۱ ژانویه ۲۰۲۷ معرفی خواهند شد. مراسم نودونهمین دوره اسکار نیز برای ۱۴ مارس ۲۰۲۷ برنامه‌ریزی شده است. با این حال حضور این فیلم در رقابت اسکار، علاوه بر اهمیت هنری، بُعد فرهنگی نیز دارد. چین با عرضه اثری درباره جنگ در خاورمیانه می‌کوشد مخاطبان بین‌المللی را با روایتی آشنا کند که در آن، زندگی روزمره، آشپزی، روابط انسانی و سرنوشت غیرنظامیان بر صحنه‌های نبرد اولویت دارند.

در نهایت، «روزی روزگاری در خاورمیانه» را می‌توان نمونه‌ای از تلاش سینمای چین برای گسترش دامنه روایت‌های بین‌المللی خود دانست. اثری که از طریق داستان یک آشپز و رستوران‌ش، پرسشی اساسی مطرح می‌کند: در جهانی گرفتار جنگ، چگونه می‌توان انسانیت را حفظ کرد و چه کسانی دشمنان انسانیتند؟

در «روزی روزگاری در خاورمیانه»، یک رستوران به صورت نمادین به محل همدلی، پیوند میان فرهنگ‌ها و تلاش برای حفظ زندگی در شرایط بحرانی تصویری می‌شود. سازندگان فیلم اعلام کرده‌اند که از طریق وعده‌های غذایی و گرمای آشپزی چینی، اشتیاق به صلح و ارزش‌های مشترک انسانی را به تصویر می‌کشند. اهمیت فیلم تنها به داستان آن محدود نمی‌شود. این اثر در شرایطی مطرح شده که تصویر خاورمیانه در بخش مهمی از سینمای جریان اصلی جهان، به ویژه آثار جنگی و سیاسی، بارها از زاویه دید قدرت‌های خارجی بازنمایی شده است. روزی روزگاری در خاورمیانه تلاش می‌کند به جای تمرکز صرف بر عملیات نظامی یا قهرمانان مسلح، پیامدهای جنگ برای شهروندان، خانواده‌ها و کودکان را در مرکز توجه قرار دهد و از فرهنگ اهل صلحی بگوید که اسیر جنگ طلبی بربرهای کراتواتی شده است.

این فیلم در ۱۱ اوت ۲۰۲۶ در چین اکران شد و با استقبال گسترده مخاطبان روبه‌رو شد. براساس گزارش رسانه دولتی ECNS، فروش داخلی آن تا ۱۷ اکتبر از ۲ میلیارد و ۳۵۶ میلیون یوان، معادل حدود ۳۳۰ میلیون دلار عبور کرد و جایگاه دوم گیشه سینمای چین در سال ۲۰۲۶ را به دست آورد. روزی روزگاری در خاورمیانه در حالی ساخته شد که به دلیل درگیری‌های منطقه‌ای، گروه سازنده نتوانست تمام مراحل فیلمبرداری را مطابق برنامه اولیه در خاورمیانه انجام دهد. در

یادداشت تودهنی استاد ایرانی به مارکو روبیو به جای دولتمردان ایرانی

محمد قربانی
روزنامه‌نگار

مارکو روبیو در سخنرانی اخیرش، در حالی که در آکروپولیس از «تمدن غرب» و ضرورت حفظ برتری آن سخن می‌گفت، جنگ خشایارشا با دولت‌شهرهای یونانی را به بخشی از یک روایت سیاسی درباره تقابل امروز غرب با رقبای خود تبدیل کرد. روبیو با اشاره به حمله سپاه هخامنشی به آتن در سال ۴۸۰ پیش از میلاد، ایرانیان را مهاجمانی معرفی کرد که معابد و زیارتگاه‌ها را به آتش کشیدند و آکروپولیس را ویران کردند. او سپس از مقاومت آتنی‌ها در برابر «بزرگ‌ترین امپراتوری آن عصر» سخن گفت و این روایت را به ضرورت احیای قدرت و اعتمادبه‌نفس غرب در جهان امروز پیوند زد. در واقع، مسئله فقط یک اختلاف تاریخی نیست. روبیو از تاریخ برای ساختن یک پیوستار تمدنی استفاده می‌کند؛ از یونان باستان تا آمریکا، غرب را وارث یک تمدن واحد معرفی می‌کند و در برابر آن، رقبای معاصر را در جایگاه «دشمنان و مهاجمان» قرار می‌دهد. در همین سخنرانی، او ایران را نیز در کنار این تهدیدها قرار داد و از ضرورت مقابله با آن سخن گفت. تورج دریایی، استاد تاریخ و مطالعات ایران در دانشگاه کالیفرنیا، ارواین ویکی از چهره‌های شناخته‌شده ایران‌شناسی معاصر، در واکنش به این روایت، مستقیماً سراغ همان نقطه تاریخی رفت. او خطاب به روبیو یادآوری کرد که حمله خشایارشا به آتن را نمی‌توان بدون زمینه تاریخی آن توضیح داد: در سال ۴۹۸ پیش از میلاد، شورشیان ایونی با مشارکت آتن، سارد، مرکز ساتراپی هخامنشیان را به آتش کشیدند و لشکرکشی خشایارشا به آتن در ۴۸۰ پیش از میلاد در چارچوب مجازات و پاسخ به آن رخداد قرار داشت. دریایی همچنین تأکید کرد که جنگ‌های ایران و یونان را نمی‌توان به شکل ساده‌شده «شرق در برابر غرب» روایت کرد؛ شاهنشاهی هخامنشی یک امپراتوری جهانی بود که یونانی‌زبانان نیز در میان اتباع و نیروهای نظامی آن حضور داشتند. اما بخش مهم تر پاسخ دریایی، عبور از تاریخ باستان و رسیدن به تاریخ معاصر است. او در برابر روایت روبیو از «تهدید شرق علیه غرب» یادآوری کرد که اگر قرار باشد دو قرن اخیر را با منطق تهاجم و اشغال بررسی کنیم، این غرب ـ از بریتانیا و روسیه تا آمریکا ـ بوده که بارها به شرق لشکر کشیده، آن را غارت کرده و در آن حضور نظامی داشته است. این نکته عملاً روایت تاریخی روبیو را علیه خودش برمی‌گرداند: اگر حمله نظامی خشایارشا به آتن باید همچنان به عنوان شاهی بر «خطر شرق» مطرح شود، پس چگونه می‌توان تاریخ مداخلات نظامی قدرت‌های غربی در آسیا و خاورمیانه را از حافظه تاریخی حذف کرد؟

اهمیت سخنان دریایی در همین جاست. روبیو تاریخ را برای مشروعیت بخشی به یک سیاست قدرت در زمان حال احضار کرده است؛ تاریخی که در آن غرب، مدافع تمدن و شرق، مهاجم تصویری شود. پاسخ دریایی اما نشان می‌دهد چنین روایتی تاریخ جنگ‌های ایران و یونان را ساده‌سازی می‌کند و با حذف زمینه‌های تاریخی و تجربه دو قرن اخیر، مفهوم «تهاجم» را به شکلی گزینشی به کار می‌گیرد. در این بین واکنش امثال دریایی، باز سکوت دولتمردان ایرانی را به دوش می‌کشد. وقتی سیاستمداران آمریکایی جنگ را تمدنی می‌بینند، باید پاسخی تمدنی از دولتمردان ایرانی بگیرند. اما متأسفانه خبری از چنین واکنش‌هایی نیست و به نظر می‌رسد قد برخی مهره‌های کلیدی ایران در روزگار اخیر، خیلی کوتاه‌تر از آن است که نماینده ایران در نزاعی تمدنی باشند.

گذاشت. کودکان میناب، سیریک و بندر کوهستک مخاطبان این اکران‌ها بودند. میناب در نزدیکی تنگه هرمز قرار دارد و کودکان آن در روزهای جنگ شرایط دشواری را تجربه کرده‌اند. محمدیان با اشاره به همین موضوع نوشت: «اینجا نزدیک‌ترین نقطه به تنگه هرمزه. این بچه‌ها در دوره جنگ خیلی اذیت شدند. خوشحالم که امروز می‌خندید.» اکران‌های سیار یکی از ساده‌ترین راه‌ها برای رساندن آثار هنری به مناطقی است که دسترسی کمی به سینما و فعالیت‌های فرهنگی دارند. نمایش انیمیشن در روستاها، فرصتی برای شادی و فراموش کردن سختی‌های گذشته برای کودکان فراهم کرد. این سفر نشان می‌دهد هنر می‌تواند در بازسازی روحیه کودکان آسیب‌دیده از جنگ نقش مؤثری داشته باشد.

هادی محمدیان، کارگردان انیمیشن سینمایی «سفینه نجات»، همزمان با روز کودک راهی میناب شد تا لبخند را به چهره کودکان این منطقه برگرداند. او در این سفر، انیمیشن خود را به‌صورت سیار در پنج روستا به نمایش

«سفینه نجات» در میناب؛ نمایش سیار انیمیشن برای کودکان جنگ‌دیده